

Ψάχνοντας τον ένοχο

Του Μηνά Μπλάνα

Σχεδόν 4 χρόνια έπειτα από την δολοφονία του Άλκη Καμπάνου από οπαδούς διαφορετικών χρωμάτων, άλλη μία έρχεται να προστεθεί στην ιστορία οπαδικού μίσους της Θεσσαλονίκης. Πολλοί και πολλές εύλογα αναρωτιούνται, όπως αναρωτιόταν και τότε: Πως καταντήσαμε έτσι; Σε τι κοινωνία ζούμε; Τι γίνεται με τη νέα γενιά; Η βάση όλων των επιχειρημάτων, πέρα από την εκ των προτέρων καταδίκη του οπαδισμού, ξεκινάει από αυτά τα ερωτήματα. Όπως ακριβώς συμβαίνει και με τον πρόσφατο θάνατο εκπαιδευτικού που αποδίδεται στο bullying από τους μαθητές της στην τάξη. Όλως τυχαίως ή και καθόλου αποτελούν ερωτήματα που επανεμφανίζονται συνεχώς μπροστά μας.

Ο διάχυτος κοινωνικός κανιβαλισμός συμπληρώνει το καρέ της όποιας οπαδικής και μητροπολίτικης βίας. Αυτή η βία δεν σκάει από το πουθενά και όχι, δεν έχει αποκλειστικά ανάγκη ούτε από Προέδρους-Εφοπλιστές ούτε από ομάδες και κουμάντα. Η αποκτήνωση υπάρχει παντού. Στις αντιδράσεις για το κάθε τι στα social media, στην ίδια την κοινωνία και στην καθημερινότητα της, πόσο μάλλον στη νέα γενιά ή στην περιβόητη “νεανική εγκληματικότητα”. Ο θάνατος είναι “ο Άλλος” κι εμείς τον συνηθίσαμε, πιστεύοντας πως δεν μας αφορά ή δεν είμαστε οι επόμενοι.

Κι εν τέλει ποιος συνθέτει όλες αυτές τις συμπεριφορές; Σε τι διαφέρουν από όσα ζούμε στον πυρήνα της καθημερινότητας; Φταίνε τα πρότυπα; Η τραπ μουσική; Οι οικογένειες; Το σχολείο; Ο Πρόεδρος; Όλα αυτά μαζί; Αν θέλουμε να μιλήσουμε σοβαρά, ακόμα και να φταίνε όλα αυτά παραπάνω μαζί ή και χώρια, δεν φτάνουν από μόνα τους να εξηγήσουν μία τόσο πολυσύνθετη κατάσταση. Καθώς αυτά αποτελούν περισσότερο όψεις, παθογένειες και αποτέλεσμα ευρύτερων κοινωνικών συστημάτων οργάνωσης και όχι την πρωτογενή πηγή.

Για να εξηγηθούν όλα αυτά, φτάνει να κοιτάξουμε κατάματα το τέρας και να δούμε μέσα στα μάτια του. Με ευχόλογιο σαφώς να του τα βγάλουμε. Γιατί αυτά τα μάτια έχουν καθημερινά αποδέκτες εμάς.

Οι ρυθμοί ζωής, ο κατακερματισμός του ατόμου και κάθε τι συλλογικού, οι οικονομικές ανισότητες και δυσκολίες και ο τρόπος θέασης και κατανόησης των όσων συμβαίνουν καθημερινά,

οι όροι ζούγκλας έχουν συγκεκριμένο πρόσωπο. Δεν είναι άλλο παρά από την ξέφρενη και συνεχή ροή της διαμόρφωσης ενός συγκεκριμένου ανθρωπότυπου: του νεοφιλελευθερισμού. Ενός ανθρώπου ιδιώτη, περισσότερο καταναλωτή και θεατή σε ότι αφορά την ίδια τη ζωή του και -παράλληλα με τον ρόλο του- υποτελή στην καθημερινότητα, χωρίς να νοιάζεται για τον διπλανό.

Αυτή η αποξένωση από κάθε τι κοινωνικά ζωτικό, συντελεί στις εικόνες που βλέπουμε και σήμερα. Παράγει τον ίδιο τον κοινωνικό κανιβαλισμό και το “πάτημα επί πτωμάτων”, την τόσο περιβόητη τοξικότητα -και με την κυριολεκτική έννοια του όρου- αφού ακριβώς αυτή είναι η ιδέα που συνθέτει τον καπιταλισμό και αυτόν τον ανθρωπότυπο παράγει με σκοπό την αναπαραγωγή του σε συνδυασμό με συστήματα εξουσίας και προτύπων όπως του μάτσο-πατριαρχικού.

Αν δεν αποκρυσταλωθούν και αποδομηθούν οι ίδιες οι συνθήκες που καθορίζουν συστηματικά την διαβίωση και την καθημερινότητα με τα ανάλογα ερεθίσματα τότε θα βρίσκουμε και θα χρησιμοποιούμε συνεχώς μόνο καταφύγια προκειμένου να επικαλυφθούν όλα όσα βλέπουμε μπροστά στα μάτια. Γιατί η απανθρωπιά και κάθε πτυχή και ανοχή της είναι απότοκο αυτού του ανθρωπότυπου. Ενός ανθρώπου που αναζητάει αφορμές να ξεσπάσει για όσα του συμβαίνουν διαμέσω της βίας, ψάχνοντας να χωρέσει παράλληλα κάπου.

Κοινώς, όλοι ξέρουμε ότι όσα ζούμε είναι τα “σκατά”. Το βιώνουμε, το ακούμε σε τραγούδια. Το ζήτημα είναι να δούμε και το από που προέρχονται αυτά. Και σίγουρα δεν προέρχονται από τον διπλανό μας.